

Preventief beleid van de vereniging tegen seksuele intimidatie en discriminatie

Inleiding

Preventiebeleid moet gericht zijn op het beïnvloeden van de risicofactoren, zoals in een situatie waarin vrouwen de minderheid zijn of bij intensieve één-op-één relaties tussen sporter en trainer.

Het zal duidelijk zijn dat elke vereniging een andere aanpak nodig heeft. Verenigingen verschillen immers in ledenopbouw, ligging en activiteiten. De basis van alle preventie is het creëren van een cultuur waarin mensen respectvol met elkaar omgaan. Elk lid of bezoeker van de vereniging moet normen als gelijkwaardigheid en veiligheid hoog in het vaandel hebben staan. Daarnaast is een 'open' sfeer belangrijk, zodat moeilijkheden ook bespreekbaar zijn en serieus genomen worden.

Om seksuele intimidatie en misbruik te voorkomen, kan aandacht worden besteed aan een aantal punten. Een eerste punt is het bewustmaken van potentiële plegers, zodat diegenen die zich niet van het risico van te grote afhankelijkheid bewust zijn (en in één-op-één relatie werken) niet de fout ingaan maar bijvoorbeeld meer mensen rond de sportbeoefening betrekken. U kunt ook afspraken maken over toezicht en begeleiding met instructeurs, trainers en begeleiders bijvoorbeeld door het ondertekenen van **de gedragscode van elf door de sport opgestelde gedragsregels** (zie de website door dit document). De sociale veiligheid van de accommodatie is tevens een punt van aandacht.

Het is belangrijk dat u zich realiseert dat een vereniging ervoor moet zorgen dat het risico op seksuele intimidatie en misbruik zo klein mogelijk is, maar dat u nooit elk risico kunt uitsluiten. Wie van kwade wil is, kan altijd een situatie creëren waarin misbruik mogelijk is. Het gaat er om dat u de risico's tracht te beperken en een eventuele pleger niet onbedoeld in de kaart speelt.

Tot slot kunt u in uw beleid aandacht besteden aan die groepen die relatief gezien 'meer' risico lopen, zoals jonge sporters in de tienerleeftijd die intensief en ambitieus met hun sport bezig zijn.

De landelijke poule van vertrouwenspersonen

Ieder lid van een sportvereniging in Nederland kan beroep doen op een landelijke poule van vertrouwenspersonen. Deze mensen zijn onafhankelijk, kennen de sportwereld en zijn geschoold om vertrouwenswerk te doen. Een vertrouwenspersoon luistert naar klachten en problemen, gaat na of bemiddeling of informele afhandeling van de klacht wenselijk en mogelijk is, bepaalt in samenspraak met de hulpvrager de te nemen stappen, verwijst door naar hulpverlening, ondersteunt klager bij het indienen van een klacht bij het bevoegd gezag of het doen van aangifte bij justitie en verleent nazorg. Indien een slachtoffer behoefte heeft aan een vertrouwelijk gesprek buiten de eigen vereniging kan er contact opgenomen worden met de 808 Telefonische Hulpdiensten (24 uur per dag op 0900-2025590 of via regionaal nummer) of met de Kindertelefoon (elke dag tussen 2 en 8 uur op 0800-0432).

Vertrouwenspersoon of –commissie bij de eigen vereniging

Natuurlijk is het ook mogelijk om bij de eigen vereniging een vertrouwenspersoon aan te stellen. Hiermee maakt u uw leden duidelijk dat u problemen serieus neemt. Deze persoon kan iemand van binnen de vereniging zijn of een extern persoon (bijvoorbeeld huisarts). De drempel om op een vreemde af te stappen is voor de één hoger dan voor de ander.

Er zijn steeds meer sportverenigingen die een preventief beleid tegen seksuele intimidatie en discriminatie willen opstellen en voeren. Zo heeft een sportvereniging in Noord-Holland een vertrouwenscommissie ingesteld die tot doel heeft een gezond verenigingsleven te behouden, waarbij normen als veiligheid en gelijkheid door een ieder gedragen worden. De commissie bestaat uit een jurist, een gezondheidsdeskundige en een ervaringsdeskundige. De commissie is een onafhankelijk adviesorgaan. Voorkomen moet namelijk worden dat men zelf gaat 'dokteren'. Een commissie kan de kleinere klachten zelf afhandelen en zeker ook een vorm van toezicht houden op handhaving van bepaalde normen en waarden. Pesterijen, gedragingen op en om het water, bepaalde discriminerende of kleinerende opmerkingen: het zijn zaken waarover melding kan worden gemaakt bij de leden van de vertrouwenscommissie en waarbij de commissie actief corrigerend kan optreden.

Melden van een voorval

Bij meer ernstige zaken kan de vertrouwenspersoon of commissie advies geven aan het slachtoffer over eventueel te volgen stappen. Het moet voor het slachtoffer duidelijk zijn wat het verschil is tussen het melden van het voorval en het doen van aangifte bij de politie. Melding kan door een ander gedaan worden (bijv. bestuur) op anonieme basis, waardoor politieonderzoek en strafrechtelijke vervolging achterwege blijven. Dit is van belang als er meer klachten over de verdachte zijn binnengekomen. Aangifte kan alleen door het slachtoffer zelf worden gedaan. Hierbij wordt een proces-verbaal opgemaakt en zal de politie op zoek gaan naar bewijzen. De officier van justitie bepaalt op grond van die bewijzen of de verdachte moet voorkomen. Betreft het een ernstig voorval dan kan het beste melding c.q. aangifte bij de politie worden gedaan en een klacht worden ingediend bij de tuchtraad van het Watersportverbond. Het betreft immers het vermoeden van een strafbaar feit waarvan men het onderzoek naar en de afhandeling van beter kan overlaten aan politie. De bond kan vervolgens de pleger een sanctie opleggen, bijvoorbeeld een verbod voor bepaalde tijd om deel als instructeur of trainer te werken of deel te nemen aan wedstrijden.